

Tietolupaviranomaisen korkean tason asiantuntijaryhmä

Asettaminen	Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut toisiolain 8 §:n 4 momentin mukaisen Tietolupaviranomaisen korkean tason asiantuntijaryhmän laatimaan anonymisointia, tietosuojaa ja tietoturvaa koskevat sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön periaatelinjaukset.
Toimikausi	1.10.2022-30.9.2025
Tausta	<p>Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (toisiolaki, 552/2019) luo ajanmukaiset ja yhdenmukaiset edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnassa syntyvien henkilötasoisten asiakastietojen sekä muiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien henkilötietojen käytölle tilastointiin, tutkimukseen, kehittämiseen ja innovaatiotoimintaan, opetukseen, tietojohdantamiseen, viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisten suunnittelu- ja selvitystehtäviin.</p> <p>Lain perusteella Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteyteen perustettiin vuonna 2019 Tietolupaviranomainen, joka vastaa eri organisaatioiden rekisteritietoja koskevista tietoluvista sekä aineistojen kokoamisesta, käsittelystä ja luovuttamisesta asiakkaiden käyttöön. Sote-tiedon rekisterinpitäjät toimivat yhteistyössä tietolupaviranomaisen kanssa ja vastaavat omista tietoaineistoistaan. Tietoaineistojen säädösten mukainen käsittely sekä tietoturvallisuuden ja -suojan varmistaminen edellyttävät valvontaa. Tietolupaviranomainen, rekisterin pitäjät, valvova viranomainen sekä tietoaineistoja hyödyntävät organisaatiot muodostavat yhdessä yhteisön, jonka tulee pystyä toimimaan yhdessä ja kehittämään kokonaisuutta tehokkaasti.</p> <p>Tekninen kehitys on luonut uudenlaiset mahdollisuudet käsitellä arkaluonteisia asiakastietoja ja yhdistää niitä sallituissa käyttötarkoituksissa muihin henkilötietoihin tavalla, joka aiempaa paremmin turvaa asiakkaiden henkilötietojen ja luottamuksen suojan. Ehdotetulla sääntelyllä muodostetaan mittava sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön järjestelmä, joka edellyttää toimeenpanon huolellista toteutusta.</p>
Tavoitteet	On välttämättömänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon arkaluonteisia henkilötietoja käsitellään tietoturvallisesti siten, että ne eivät paljastu sivullisille. Lain toimeenpanossa ja tietolupaviranomaisen perustamisessa tarvitaan siten korkean tason osaamista tekoälystä, data-analytiikasta, tietoturvasta, tietosuojasta, alan tutkimuksesta, tilastotieteestä ja tilastotoimesta.
Työryhmän tehtävät	<p>Korkean tason asiantuntijaryhmän tehtävänä on laatia anonymisointia, tietosuojaa ja tietoturvaa koskevat Tietolupaviranomaisen toiminnan periaatelinjaukset.</p> <p>Asiantuntijaryhmä tukee Tietolupaviranomaisen ja rekisterinpitäjien kehitystä ja toimintaa siten, että toimintamallit, tietojärjestelmät sekä asiakkaille tarjoamat</p>

palvelut ja tietoaaineistot ovat tietoturvallisia ja varmistavat arkaluontoisten henkilötason sosiaali- ja terveystietojen tietosuojan kaikissa tilanteissa.

Asiantuntijaryhmässä on oltava tekoälyn, data-analytiikan, tietoturvan, tietosuojan, alan tutkimuksen, tilastotieteen ja tilastotoimen asiantuntija sekä Tietolupaviranomaisen edustaja. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin asiantuntijaryhmän tehtävistä sekä sen jäsenten määrästä ja kelpoisuusehdoista.

Organisointi

Puheenjohtaja hallitusneuvos Joni Komulainen, STM

Head of Data Management Jarmo Harju, FIMM

Head of Research IT Meri-Tuulia Kaarakainen, Turun yliopisto

Professori Kimmo Kaski, Aalto yliopisto

Tietosuojapäällikkö Kristiina Lappalainen, Traficom

Principal Clinical Data Scientist Jussi Leinonen, Bayer

Lakimies Päivi Lindström, Tietolupaviranomainen

Professori Tomi Mäkelä, Helsingin yliopisto

CEO Tuomo Pentikäinen, Veil.ai

Tietosuojavastaava Jarkko Reittu, varajäsen tutkimusprofessori Mika Gissler, THL

Lakimies Tom Southerington, FinBB

Tietosuojavastaava Hannele Svanström, aluehallintovirastot

Lakimies Kirsi Talonen, Helsingin yliopisto

Tutkija Janika Tarkoma, Tilastokeskus

Tietopalveluiden johtaja Arho Virkki, VSSH

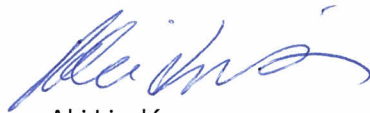
Ryhmän pysyväksi asiantuntijaksi on kutsuttu lakimies Toni Ahvas Helsingin yliopistosta, tilastotieteen apulaisprofessori Antti Honkela Helsingin yliopistosta sekä erityisasiantuntija Andrei Laurén STMstä. Työryhmä voi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita.

Toimielimen kokoonpanossa on huomioitu tasa-arvolain 4 a pykälän edellytysten täyttyminen.

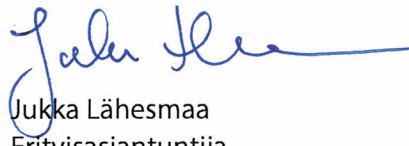
Ryhmän asiantuntijasihteerinä toimii johtava asiantuntija Hanna Tervonen, Tietolupaviranomainen. Teknisenä sihteerinä toimii assistentti Eeva Kostia, STM.

Kustannukset

Työryhmä kokoontuu virkatyönä, eikä kokouksista makseta palkkioita. Matkakustannukset korvataan Valtion matkustussäännön mukaan. Työryhmän jäsenet voivat osallistua ryhmän linjausten ja selvitysten laatimiseen, jotka toteutetaan erillisinä toimeksiantoina. Työryhmän menot maksetaan Tietolupaviranomaisen toimintamäärärahoista (33.02.08).

Aki Lindén
Perhe- ja peruspalveluministeri

Jukka Lähesmaa
Erityisasiantuntija

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

STM ministerit, valtiosihteerit ja erityisavustajat
STM osastot ja erillisyksiköt
Toisiokäytön ohjausryhmän jäsenet